

"...

I- İPTAL VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMLERİNİN GEREKÇESİ

İptal ve yürürlüğün durdurulması istemlerini de içeren 15.1.2004 günlü dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

"III. ANAYASA'YA AYKIRILIK İDDİALARININ GEREKÇESİ

06.11.2003 tarihli ve 5000 sayılı Kanunun 31 inci maddesi ile, 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 14 üncü maddesinde öngörülen 5 yıllık süre, 15.07.1950 tarihli ve 5680 sayılı Basın Kanununa tabi konularda 3 yıla indirilmiştir.

Bu düzenleme, bir eşitsizlik yaratmaktadır. Çünkü bir basın - yayın organının adının aynı zamanda marka olarak tescil edilmesi durumunda, marka olan ad 5 yıllık koruma süresine tabi olacak, marka olarak tescil edilmemiş mevkute adı ise 3 yıl korunabilecektir. Böyle bir eşitsizliği "basın özgürlüğünden yararlanılmasını kolaylaştırmak" gerekçesi ile açıklayabilmek mümkün değildir.

Bu nedenle, söz konusu 31 inci maddenin birinci fıkrası, Anayasa'nın 10 uncu maddesinde yer alan kanun önünde eşitlik ilkesine aykırıdır.

Diğer yandan 31 inci maddenin birinci fıkrası, 5000 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce mevkute adı üzerinde edinilmiş bulunan 5 yıllık koruma haklarını korumaya almamakta; aksine kanunun yürürlük tarihi itibarıyla bu hakları 3 yıla indirmektedir. Halbuki kazanılmış haklara saygı, hukuk devleti adı verilen yönetim biçiminin temel unsurlarındandır.

Anayasamızın 2 nci maddesi, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğunu ifade etmektedir. 31 inci maddenin birinci fıkrasındaki düzenleme, yukarıda açıklandığı gibi, kazanılmış hakları korumadığı ve zedelediği için, Anayasa'nın 2 nci maddesindeki hukuk devleti ilkesine de aykırıdır.

Söz konusu 31 inci maddede yapılan düzenlemenin basın özgürlüğünün kullanılmasını kolaylaştırmakla da ilgisi yoktur. Çünkü basın özgürlüğünü kolaylaştırma adı altında, mevkute adı üzerindeki hak yeterince korunmayarak ad üzerindeki hak sahipleri bakımından, Anayasa'nın 28 inci maddesinde ifade edilmiş olan basın özgürlüğü sınırlandırılmaktadır. Bu sınırlamanın ise, Anayasa'nın 13 üncü maddesinde yer alan demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olmadığı görülmektedir. Çünkü getirilen üç yıllık koruma süresi, "Fikrî Mülkiyet Hakları Anlaşması"nın 15 inci maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen asgari koruma süresidir. Çağdaş demokratik toplumlarda ise bu sürenin genellikle üç yıldan uzun tutulduğu görülmektedir. Bu bakımdan 31 inci maddede getirilen düzenlemenin, Anayasa'nın 28 ve 13 üncü maddelerine aykırı olarak, demokratik toplum düzeninin gereklerine uymayacak biçimde ve amacı aşan ölçüde basın özgürlüğünü sınırlandırdığını söylemek gerekmektedir.

5000 sayılı Kanunun 31 inci maddesinin ikinci fıkrası da, söz konusu Kanun yürürlüğe girdiği tarihte 5680 sayılı Kanun gereğince mevkute neşretmekte olanların, 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri gereğince mevkute neşretmekten alıkonamayacaklarını hükme bağlayarak yine, kazanılmış hakları güvencesiz bırakmakta; bunları korumaya yönelik kanun yollarını etkisiz hale getirmektedir. Çünkü bu

Esas Sayısı : 2004/3
Karar Sayısı : 2008/47

düzenleme, koruma süresi içinde olan bir adla, bir başkasının izinsiz olarak çıkarmakta olduğu mevkenin neşredilmekten alıkonulmasını imkânsızlaştırmaktadır. Bu, hukuka aykırı bir kullanımın hukuk eliyle korunması sonucunu doğurmaktadır. Böyle bir durumun da, Anayasa'nın 2 nci maddesinde ifadesini bulan hukuk devleti ilkesi ile bağdaştırılması mümkün değildir. Çünkü hukuk devleti adı verilen yönetim biçiminin temel unsurları, kazanılmış hakların korunması, hukuka aykırı fiillerin yaptırıma bağlanması yoluyla haksızlıkların önlenmesidir.

Hukuksuzluğu kanun yoluyla koruyan bir devlet, hukuk devleti olamaz.

Anayasa'nın çeşitli hükümlerine aykırı olan bir düzenleme, Anayasa'nın 11inci maddesinde ifade edilen Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkeleri ile de bağdaşamaz.

5000 sayılı Kanunun bu nedenlerle Anayasa'nın 2, 10, 11, 13 ve 28 inci maddelerine aykırı olan 31 inci maddesinin (2 fıkrasının da) iptali gerekmektedir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

06.11.2003 tarih ve 5000 sayılı Kanunun açıkça Anayasa'ya aykırı olan 31inci maddesinin uygulanması halinde, neşredilmeyen mevkenin adı üzerindeki hak sahiplerinin kazanılmış hakları zedelenecek ve giderilmesi mümkün olmayan hukuki zarar ve durumlar doğacaktır. Bu tür zarar ve durumların önlenmesi için söz konusu 31 inci maddenin yürürlüğünün iptal davası sonuçlanıncaya kadar durdurulması gerekmektedir.

V. SONUÇ VE İSTEM

06.11.2003 tarihli ve 5000 sayılı "Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun"un, Anayasa'nın 2, 10, 11, 13 ve 28 inci maddelerine aykırı olan 31 inci maddesinin iptaline ve iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüğünün durdurulmasına ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz."